

Kázeň z ev. Služieb Božích v Bratislave (zborová sieň, Legionárska 6), **UTOROK** po Predpôstnej nedeli, 17. 2. 2026, **18.00**; ES 240, 286, 410, čítaný text: Žalm 6

téma kázne: **Lamentovať je dovolené**

Žalm 42, 6: „Prečo si skleslá, duša moja, a zmietaš sa vo mne? Očakávaj Boha, lebo ešte ďakovať budem Jemu, spaseniu svojej tváre, svojmu Bohu.“

Žalm 6, 4 - 6: „4 Moja duša je preveľmi zdesená. Ty však, ó Hospodine, dokedy...? 5 Navráť sa, Hospodine, vyslobod' mi dušu; spomôž mi pre svoju milosť. 6 Lebo v smrti niet spomienky na Teba, a kto Ťa bude oslavovať v ríši mŕtvych?“

Milí bratia a milé sestry!

Sú jednotliví kresťania či spoločenstvá veriacich, ktoré sú presvedčené, že kresťan by sa nemal na nič sťažovať. A už vonkoncom nie stonať, lamentovať, nariekať, žalovať sa. Možno je takého presvedčenie dané istým druhom výchovy, alebo dlhodobou pretrvávajúcou mienkou v tom - ktorom cirkevnom prostredí. Keď však i na človeka z takéhoto prostredia doľahnú enormné ťažkosti, v rozhovore zvykne podotknúť: „Nechcem sa sťažovať či plakať“... No práve to by veľmi potreboval: vyplakať sa, vyžalovať sa, zanariekať si. Aspoň na chvíľu.

Samozrejme, **naša viera nestojí na emóciách, citoch a pocitoch. No Pán Boh nás stvoril s nimi. Nie je dôvod potláčať ich či ignorovať. V Biblii je dovolené nariekať, hádať sa s Bohom, plakať nad životom, sťažovať sa na bolesť, na úklady nepriateľov, je dovolené lamentovať.**

Vyžalovať sa Bohu. Napríklad starozmluvný, ťažko skúšaný, Jób hovorí Bohu (Job 30, 15nn): „¹⁵ Hrózy sa obrátili proti mne, sťa vietor zaháňajú moju dôstojnosť; moja spása zmizla ako oblak. ¹⁶ Teraz však rozplýva sa môj život vo mne, zachvacujú ma dni biedy. ¹⁷ Za noci mi to vrta v kostiach a moje hlodavé bolesti neodpočívajú. ... ²⁰ K Tebe volám o pomoc, a neodpovedáš mi, tu stojím, ale Ty si ma nevšímaš. ²¹ Na ukrutníka si sa zmenil voči mne, svojou mocnou rukou útočíš na mňa.“

Smie sa človek takto hádať s Bohom? Vyčítať Bohu? - Podľa Biblie smie. Temer tretinu zo 150 žalmov v Písme svätom tvoria žalospevy - náreky. Biblická kniha Žalospevy - Plač Jeremiášov, sa v angličtine nazýva Lamentations (Náreky). Vlastnou funkciou náreku je apel, v ktorom utrpenie vystupuje samo za seba pred Toho, kto môže spôsobiť jeho premenu. V tomto pohľade **je nárek pohybom - smerom k Bohu**“ (Claus Westermann). Zodpovedá tomu aj samotný výraz „nárek“ - z češtiny značí: reč na niečiu adresu.

Nárek, lamentovanie nie je znakom našej ľudskej slabosti, ani zlyhania viery, Skôr znakom úprimnosti a rýdzosti viery. Tým, že sa pokrytecky nehráme na náboženských silákov, „Rambov“, ale poctivo si dokážeme priznať svoje limity. „Očakávaj Boha,“ vyzýva

autor 42. žalmu svoju skleslú a zmietanú dušu. „Lebo ešte ďakovať budem Jemu, spaseniu svojej tváre, svojmu Bohu.“

Podstatné je práve to, aby sme sa vyžalovali, nariekali sme na správnej adrese. Nelamentovali do prázdna, ale Bohu a pred Ním. Zreteľne na to upozorňuje Žalm 121, 1 - 2: „Pozdvihujem si oči k vrchom: Odkiaľ mi príde pomoc? Od Hospodina moja pomoc, ktorý učinil nebo i zem.“

Áno, **u Boha, ktorý je naším, nebeským Otcom, je bezpečný priestor pre nárek, pre vyjadrenie sklamaní a hnevu. Pán Boh má pre nás aj v takýchto chvíľach - v momentoch nášho náreku a lamentovania - svoju otcovskú náruč doširoka otvorenú.**

Škótsky atlét Eric Liddel, víťaz olympiády v Paríži v r. 1924 v behu na 400 m, odmietol štartovať v jemu bližšom behu na 100 m, ktorý sa mal bežať v nedeľu, nakoľko nechcel športom rušiť Pánov deň. Stal sa z neho misionár v Číne, kde ako 43-ročný zomrel na mozgový nádor počas vojny proti japonskej okupácii. Napísal: „Môže sa zdať, že okolnosti boria naše životy i Božie plány. **Avšak Boh nie je bezmocný ani uprostred ruín. Naše zlomené životy nie sú stratené ani neužitočné.** Božia láska pracuje stále. Boh prichádza, sníma pohromu, používa ju na svoje víťazstvo v pláne svojej nádhernej lásky.“

Vskutku, človek nebude vyrovnaný so svojím životom, keď bude uhrančivo hľadiť len na svoje trápenie, či na svoje hriechy. **Máme upierať svoj pohľad mimo seba - k Bohu, k Jeho milosrdenstvu a vernosti.** Isteže, problémy tým neprestanú byť problémami, ani hriech neprestane byť hriechom. No prestanú byť zovretím, ktoré ovláda náš život, zatvára mu cestu k radosti, nádeji, k ďalším ľuďom.

Biblické žalospevy, náreky, lamentácie nás upozorňujú, aby sme nehľadali svoju spásu, záchranu, šťastie sami v sebe, ale pozdvihovali svoje oči k Bohu.

Zo Žalmu 6, 4 - 6 sme počuli: ⁴ „Moja duša je prevelmi zdesená. Ty však, ó Hospodine, dokedy...? ⁵ **Navráť sa, Hospodine, vyslobod' mi dušu; spomôž mi pre svoju milosť.** ⁶ *Lebo v smrti niet spomienky na Teba, a kto Ťa bude oslavovať v ríši mŕtvych?*“ Tieto prosby prezrádzajú, že **modliaci sa nedovoľáva svojho práva, ani nepripomína svoje zásluhy. Uchádza sa o niečo, na čo nemá nárok,** čo si nezaslúžil, no nemôže bez toho žiť. **„Navráť sa, Hospodine“** - doslova „obráť sa“. Ty, ktorý si sa odvrátil, obráť - privráť sa späť. Židovský učenec Martin Buber prekladá: **„Rozšnuruj moju dušu“**, uvoľni ju, vyveď na voľné priestranstvo svojho milosrdenstva. **Na začiatku našej záchrany je obrátenie - Božie obrátenie sa k nám. Až**

odpoveďou naň je naše obrátenie sa. Pán Boh prvý krok už spravil, keď vo svojom Synovi vzal na seba naše previnenia aj zanedbania, naše nemoci (Iz 53, 4). **Pretože Pán Boh sa k nám obrátil, môžeme sa aj my s dôverou obracať k Nemu.** Kým sa Bohu sťažujeme, hádame sa s Ním, kým pred Ním nariekame, dovtedy s Bohom hovoríme. Horšie je, keď s Ním prestaneme komunikovať. Keď Ho prestaneme volať, prestaneme sa modliť, prestaneme lamentovať. **Lamentovanie nie je fňukanie, ale dobre zvládnuté emócie** – či už dobre usmernený **hnev, smútok, bolesť, protest, vzdor.** Smieme a máme ich adresovať na najvyššie miesta – Bohu. S vedomím, že On môže zasiahnuť aj tam, kde my nič nezmôžeme. **Protestovať, nariekať, lamentovať znamená vyznávať dôveru v Boží zásah.** Možno iba malú a slabú dôveru, ale nasmerovanú na správnu adresu. Pán Ježiš sľúbil: *„Ak máte vieru ako horčičné zrno a poviete tejto moruši: Vytrhni sa s koreňom a presad' sa do mora! – poslúchne vás“* (Lukáš 17, 6).

Lamentovať, žalovať sa, nariekať pred Bohom je dovolené. Amen.

Modlitba: Pane a Bože náš, ďakujeme Ti, si sa obrátil k nám a preto sa môžeme i my obracať k Tebe. Pred Tebou smieme aj lamentovať. Vzdávame Ti vďaka za ľudí, ktorí nám dávajú pocit istoty a bezpečia; za všetkých, pri ktorých sa smieme vyžalovať. Ďakujeme, že počuješ náš

nárek. Daj nám trpezlivosť, keď sa nám zdá, že dlho neodpovedáš. Amen.

S použitím: Hana Ducho, Michal Kitta, Svätlna Greplová, Marta Sedláčková /výklady 8.2. - 10.2. a 13. 2./ (in: Na každý den 2026 vyd. Kalich, Praha 2025); Pavel Filipi: Kdo slyší můj nářek? (vyd. Mlýn, Třebenice 1997): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**